

Egy legenda újjászületése...

... Galyatetőn, az útőr házikóban, amely már megszemélyesült, lelke van, verset, mesét írtak róla, és beolta magát az emberek szívébe. Tisztában van szépségével, ezért bátran modelt áll az útszélen. Benne van építője lelke is, aki jókedvében építhette, faraghatta minden követ, mert művészi alkotta meg építményét, kár, hogy névjegyet nem véste bele.

Szelezky Zita közel egy évet töltött el ebben a házikóban petróleumlámpa fényénél.

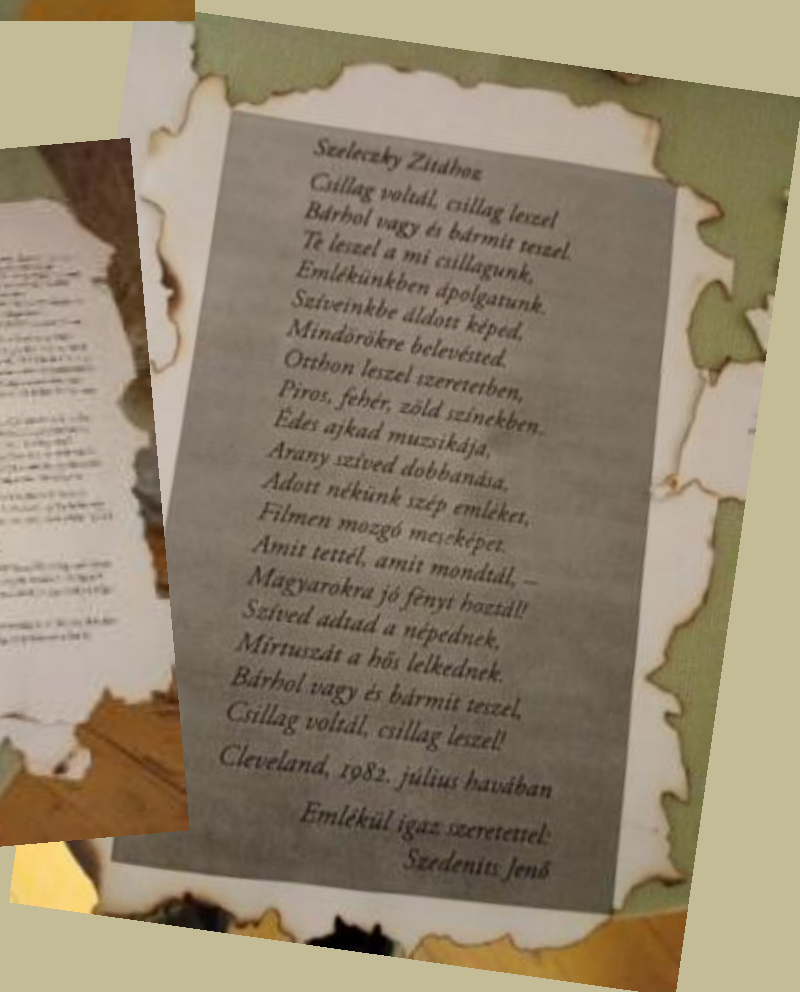
Ebben az útőrházban gyógyult Szelezky Zita színművésznő 1941 őszől '42 tavaszig.

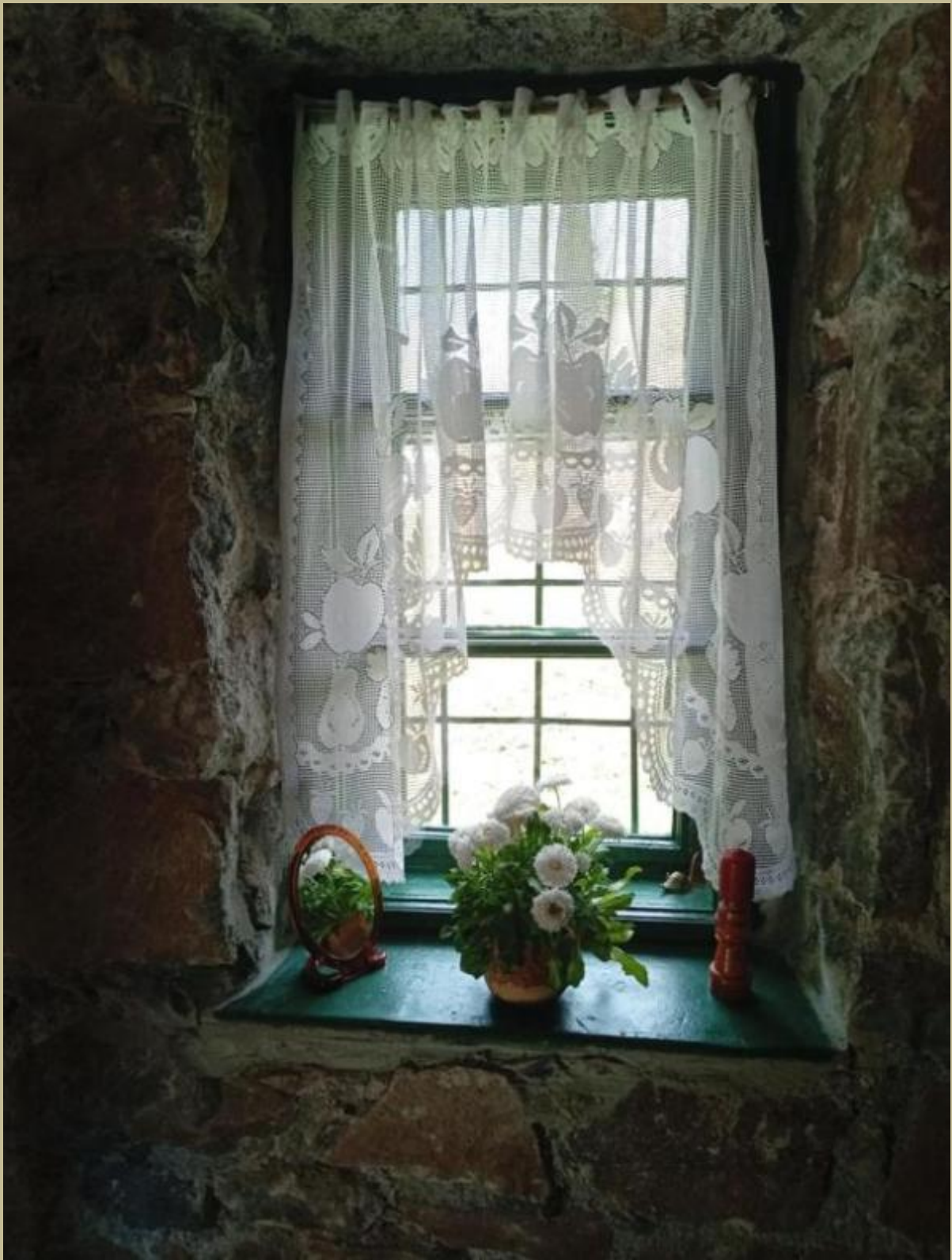
Falai közt élt egy legenda, rá emlékeztünk április 27-én, amivel ébren tartjuk azt a szellemiséget, amit örökül hagyott ránk.

A tisztelet fogalmát újra „divatba” kell hozni, amihez csak nagyvonalúság kell, semmi más. Elismerni, tisztelni nagyjainkat és egymást, ami egy rendkívül magas minőség. Az emlékűnnepre megidéztek a régmúltat, ahogy lakója „itt hagyhatta”.

Szelezky Zitához
 Csillag voltál, csillag leszel
 Bárhol vagy és bármit teszel
 Té leszel a mi csillagunk,
 Emlékünkben ápolgatunk,
 Szíveinkbe áldott képed,
 Mindörökre belevészed,
 Otthon leszel szeretetben,
 Piros, fehér, zöld színekben,
 Édes ajkad muzsikája,
 Arany szíved dobbanása,
 Adott nekünk szép emléket,
 Filmen mozgó mecképet,
 Amit tettél, amit mondtál, –
 Magyarokra jó fényt hoztál!
 Szíved adtad a népednek,
 Mirtuszát a hős lelkednek,
 Bárhol vagy és bármit teszel,
 Csillag voltál, csillag leszel!
 Cleveland, 1982. július havában
 Emlékeül igaz szeretettel:
 Szedenits Jenő

(A fotókat a szerkesztő készítette).

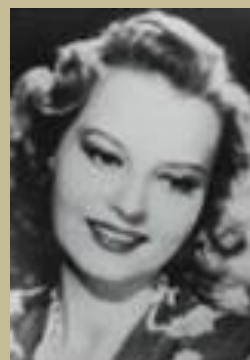
Április 27-én, napsütésben, délelőtt 10 órakor megnyitotta az ünnepséget **Előházi Péter** polgármester, melyről az alábbi cikkben olvashatnak.

Ünnepelni jöttünk

A Felső-Mátra, így Galyatető is bekapcsolódott abba az országos rendezvénysorozatba, amelyen **Szeleczy Zita** születésének **110.** évfordulóját ünnepelték.

Életrajzának egy olyan epizódja kötődik ide, amiről a nagyközönségnek egyáltalán nincs tudomása. Súlyos tbc. betegségéből ebben az útőr házban gyógyult, és itt készült a Mária főhadnagy szerepére.

Az ünnepség nyitányaként meghallgattuk a **Hitvallást**:

(Forrás: Papp-Váry Elemérné Sziklay Szeréna
<https://www.youtube.com/watch?v=gYAYEnXL8Wc>)

Szeleczy Zita 1915. április 20-án született **Budapesten**. Apai és anyai ágon egyaránt nagy múltú nemesi családok leszármazottja. Édesapja mérnök-vállalkozó, aki részt vett az **Eger - Putnok** vasútvonal építésében, és „útközben” ismerte meg későbbi feleségét, **Négyessy Amáliát**, Nekézsenyben.

Elemi népiskolai és leánygimnáziumi tanulmányai befejezése után **1933-ban** nyert felvételt a **Színiakadémiára**. Vizsgaelőadásain szinte kivétel nélkül **főszerepeket** játszott.

1936-ban kapta meg a diplomáját és a **Nemzeti Színház** ösztöndíjasa, majd **1937-től** rendes tagja lett. Szép színpadi szerepeket formálhatott meg: a *Szentivánéji álom* **Titániájától**, **Tóth Marin** át Tamási Áron *Énekes madarának* **Magdájáig**. A színházi sikerrel párhuzamosan megkezdődött filmes karrierje is. **22** évesen kapta első filmszerepét a **Méltóságos kisasszony** című filmben, és hamarosan igazi sztár vált belőle. Ezután még közel **30** filmben játszott.

1941-ben egy filmszerződés kötötte Olaszországba. Rómában, a Cinecittában forgatott, ahol Fellini számtalan filmje készült. A forgatása után súlyos betegen tért haza, a diagnózis tbc. volt. A gyógykezelések után nem teljesen gyógyultan hagyta el a kórházat, ahonnan a **Tátrába**, majd hosszabb gyógykezelésre, **Galyatetőre**, az útőr házba került, ahol hónapokig élt mindenkitől elzárva, villanyvilágítás nélkül, egy házaspár főzött neki, és itt készült fel Huszka Jenő **Mária főhadnagy** c. operettjének címszerepére.

Egy napra, még nem egészen gyógyultan, villámlátogatásra Budapestre utazott szüleihez, kiment a Szigetre, ahol már tavaszba borult a természet, Galyatetőn még tél, zimankó volt. Mire visszatért meglepetés várta, ami már csak „utóiratként” került be az újságba.

A Színházi Magazin 1942-es számában ez olvasható

(U. i. Lapzárta után értesülünk, hogy a Galyatető című hegyoldal és kapcsolt részei Zita visszatérésének örömeire elhatározták a tavaszi virágba borulást. Holnaptól kezdve ott is andalító, igazi május lesz...) - Ennyire tisztelték és szerették az akkor itt élők.

Szeleczy Zita 1945-ben családjával elhagyta Magyarországot, és **Buenos Airesben** telepedtek le. 1946-ban a **Budapesti Népbíróság** elfogató parancsot adott ki távollétében Szeleczy Zita ellen. Először a szovjetek elleni háborúra való uszítás címén kérték kiadatását, később már háborús bűnösként tartották számon, és hazaárulással vádolták. Távollétében háromévi börtönbüntetésre és teljes vagyonekobzásra ítélték.

Argentínában létrehozta az ottani **Magyar Nemzeti Színházat** emigráns magyar színészekkel, és olyan magyar klasszikusokat állított színpadra, mint **Az ember tragédiája** vagy a **Bánk Bán**. Az argentin televízió fél órás magyar műsort közvetített, amelyben magyar nótákat énekelt. Spanyolul tartott előadásokat Magyarország történelméről, a magyar irodalomról és művészetről. Amerikában, Kanadában, Ausztráliában turnézik, és mindenhol hirdeti a magyar kultúra gyöngyszemeit.

Az 1956-os forradalom eseményeinek hatására felhívást tett közzé, összefogásra szólítva a Magyarságot, s ez több nyelven elhangzott az argentin rádióban. Éhségstrájkba kezdett, melyről csak az elnöki palotából érkezett üzenet hallatán mondott le: „**Ne haljon éhen, inkább éljen a hazájáért!**”

1962-ben **Los Angelesbe** költözik, ahol **Petőfi Sándor** születésének 150. évfordulóján Petőfi-estet rendezett, lemezeket készített, megalapította a **Szeleczy Zita Baráti Kört**, hogy összefogja a magyarságot.

1990 őszén, negyvenöt évi távollét után látogatott haza először. Tisztelői, rajongói köszöntötték a repülőtéren, újságcikkek jelentek meg róla, részt vett a **Bajor Gizi Emlékmúzeum** újrainyításán. 1993-ban színművészi életművének elismeréséül a Magyar Köztársasági Érdemrend **Középkeresztjével** tüntették ki. A Legfelsőbb Bíróság a népellenes büntett vádjá alól felmentette.

1996-ban **A magyar költészet gyöngyszemei** címmel a **Kálvin téri** református templomban tartott nagyszerű előadást, mely után így nyilatkozott: **nem győzöm hangsúlyozni, nagyszerű dolog, hogy magyarnak teremtett az Isten. Ennél nagyobb rang nincs...**

1998 őszén, **83 évesen** végleg hazaköltözött, és **Érden** telepedett le, de nagyon hamar, **1999. július 12-én** itt hagyott bennünket. Kívánsága szerint a **nekézsenyi** családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

A megnyitó után együtt elindultunk a **Fogadó a Táncoló Kecskékhez**, útközben érintettük a **Kodály kápolnát**, melynek történetéből néhány gondolat hangzott el.

Amikor a Nagyszállót építették (1936-'39) a szépen faragott mátrai andezit kőből jócskán megmaradt. Elhatározták, hogy templomot építenek belőle a szálló vendégei számára. 1941. szeptember 8-án avatták fel a **Magyarok Nagyasszonya** tiszteletére a **Jankó Gyula** építésmérnök tervei alapján készült kápolnát.

Első evangélikus kántora **Fasang Árpád** zongoraművész, diplomata volt.

Galyatető volt Kodály Zoltán kedvenc tartózkodási helye, mondhatni második otthona, az esztendő felét itt töltötte. A templom karzatán ma is az a harmónium szolgál, melyen Kodály olyan sokat játszott. Amikor sétálni indult, és a templom felé vette útját, a helyi gyerekek utána futottak. Jó néven vette, ha a gerendán ülve hallgatják őt, ahogyan játszik. Egyetlen kikötése volt csupán, csendben kellett figyelni.

Az is megtörtént, hogy a nagy hóban nem tudott feljönni Gyöngyösoroszból a kántor. Telefonon megkérte Kodályt, hogy helyettesítse a misén.

A kápolnát színes ólomüveg ablakok díszítik, melynek mozaik hatását, élénk színeit kiemeli a felkelő és a lenyugvó nap fényözöne.

Folytattuk utunkat, hogy a program utolsó helyszínére, a Fogadó a Táncoló Kecskékhez érve meghallgassuk **Hegedűs Elvirát**, aki a **Mária főhadnagy** c. operettből részleteket adott elő, és más ismert dallamokkal tette hangulatossá a megemlékezést.

Reméljük, mindenki úgy érezte, hogy méltó módon emlékeztünk meg Szeleczy Zitáról, aki száműzetésében sem szűnt meg hirdetni hazaszeretetét, hazája kultúráját, irodalmát, a magyar költők verseit.

Élete alkonyán így nyilatkozott: *hogya mi volt a bűnöm? Az, hogy Magyarországon magyar mertem lenni...*

(Ez az ünnep összefogással jött létre, melynek szervezésében együttműködő partnerek voltak: Mátrászentimre Önkormányzata, Gyöngyös-Mátra Turisztikai Közhasznú Egyesület és a Galyai Fórum Online Magazin).

Előházi Péter
polgármester

Varázslat a Felső-Mátrában

A **Szeleczy Zita** emlékére szervezett esemény számomra munkaként indult. Operatőrként voltam jelen a **Gyöngyösi Televízió** megbízásából, de a feleségem is elkísért.

A rendezvény hangulata, a művésznő tiszteletére rendbe hozott útőr ház, valamint az érdeklődők társasága bensőséges és baráti légkört teremtett Galyatetőn. Tisztelet és méltóság övezte azt a felújított emlékházat, amelyben a beteg Szeleczy Zita a gyógyulás reményében lakott.

Az esemény utolsó állomásán, egy fogadó éttermében is nagy meglepetés ért minket, ugyanis itt egy nagyon tehetséges fiatal lány énekelt Szeleczy Zita korából származó dalokat. Az előadás nem csupán zeneileg volt magas színvonalú, de még a kor hangulatát is sikerült megidéznie az előadónak.

Galyatetőn egy szívvel és lélekkel teli eseményen vehettünk részt, amit köszönünk minden szervezőnek és közreműködőnek.

Tisztelettel:

Szeniczey Csaba
Gyöngyösi Városi Televízió És
Szeniczey-Lizák Erika
kulturális rendezvényszervező

A tehetséges fiatal lány...

...**Hegedűs Elvira** a gyöngyösi Pátzay János Katolikus Zeneiskolában végezte alapfokú

zenei tanulmányait. Elvira kiskorától érdeklődik a zene iránt, hatéves korában kezdett szolfézst tanulni, majd a hegedűt választotta hangszerének. Középiskolás korától énekelni tanul, **Zilai Györgyi** operaénekes, művésztanár magánének szakos növendéke volt, jelenleg is ő készíti fel a felvételi vizsgára. Szeptembertől az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Zenei Intézetében szeretne továbbtanulni. Jelenleg a Metropolitan Egyetemen design kultúra szakos végzős hallgató. Többféle művészeti ág iránt mutat érdeklődést: a zene mellett a képzőművészet is érdekli, fest és rajzol, grafikai tanulmányokat is folytatott. Kifinomult esztétikai érzéke már középiskolában is megnyilvánult, ahol virágkötészetet tanult, különleges dekorációkat is készített. Versenyeken és különböző rendezvényeken vesz részt rendszeresen Gyöngyösön és környékén, de máshol is fellépett már több emlékezetes alkalmon. Ezek közül kiemelném a

jótekonysági eseményeket, például a **Jászberényi Kórházban** koraszülött inkubátor beszerzésére vagy **Kápolnán** egy mozgáskorlátozott fiú gyógykezelésére történő gyűjtés céljából szervezett eseményeket. Utóbbi rendezvényen nemcsak előadóként vett részt, hanem a szervezésében is aktív szerepet játszott.

A **Szeleczy Zita** emlékére szervezett műsorban Galyatetőn, a Fogadó a Táncoló Kecskében tartott előadásában magyar operettekben hallgathattunk ismert melódiákat az előadásában. Néhány éve tetszett meg Elvirának az operett műfaja, ami a magyar kultúra különleges kincse. Mivel Szeleczy Zita számára is sokat jelentett a magyar kultúra ápolása és népszerűsítése világszerte, ezért méltó megemlékezésnek voltunk részesei. Az előadó által viselt hagyományos székely népviselet is emelte a rendezvény színvonalát. A közönség jó hangulatban töltötte a műsor perceit, a népszerű melódiákat az énekessel együtt dúdolták.

Csala Elvira

Emléktábla

Az ajtót díszítő nemzeti színű szívet **Magyari Hajnalka** készítette, nemcsak erre az alkalomra, hiszen évek óta látogatja a házikót, mindig megújítva a dekorációt.

Az emléktáblát **ifj. Kiss Miklós** szerkesztette, amely az út felőli oldalon olvasható.

A másik tábla: nyírfa korongra faszénnel írt felirat a **szerkesztő** „műve”, amely az ajtó fölött olvasható.

Ahhoz, hogy méltó módon ünnepeljünk az útőr házat belül is fel kellett újítani, melyet a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Heves megyei Igazgatósága végzett el. Köszönöm a minőségi kommunikációt és ügyintézkést **Szabó Zoltán** igazgatónak, **Szűcs István** adatbanki mérnöknek, **Almádi Ferenc** mérnökségvezetőnek (Gyöngyös), **Rapcsik Róbert** osztályvezetőnek és a Kiskőrösi Úttörténeti Múzeum igazgatójának, **Turán Istvánnak**.

(A szerk.)

Varró János képgalériája, megragadva egyszeri és megismételhetetlen pillanatok

Amikor a fotóst fotózzák: a képen Kovács Tamás, Balázs Béla – díjas fotós.

Az operatőr, Szeniczey Csaba is lencsevégre került.

Emléktábla felirata

A 110 éve született Szeleczy Zita „nekézsényi keretben”

A Bükki Hegyhát szép kistelepülésén, Nekézsényben, melynek temetőjében nyugszik az anyai ágon nekézsényi kötődésű nagy színésznő, Szeleczy Zita, az idén április 15-én, a **Szeleczy Zita Emléknappal** kezdődött az ünnepi rendezvények sora.

A hegyek koszorúzta Nekézsény a színművésznő szavait választotta a falu jelmondatának is: **Csak hit van és cselekvés!**

Szeleczy Zita 45 évnyi távollét után léphetett ismét magyar földre, s első útja a nekézsényi temetőbe vezetett, ahol családja, szülei és testvérei is nyugszanak és már negyedszázada annak is, hogy őt magát is ezrek kísérték utolsó útjára.

Azóta rengeteg tisztelője és sok érdeklődő emlékezett rá síremlékénél, látogatta meg a faluban lévő **Emlékházat**, s nézte meg emléktábláját a családi kúria falán.

A településen megünnepelték születésének centenáriumát, nem feledkeztek meg évfordulóiról, szavalóversenyeket rendeztek a tiszteletére, nekézsényi emlékezetét már egy, az önkormányzat által kiadott könyv is őrzi.

Az idei borongós, esős napon immár negyedik alkalommal rendezte meg az **Együtt Nekézsényért Egyesület** – karöltve a helyi önkormányzattal - az **Üzennek a csillagok** című, Szeleczy Zita emlékére kiírt **Szavalóversenyt**, mellyel csodálatos versmondására, a magyar vers iránti elkötelezettségére emlékeztek.

A koszorúzásokra a rendezvényen, a síremlékénél a temetőben, a Szeleczy Zita Emlékházban és a faluban lévő Emléktáblánál is sor került.

(Hosanna zenekar)

Csak még egyszer tudnék hazamenni... - szövege Szeleczy Zita hangja felvételről a miskolci II. Rákóczi Ferenc Könyvtárban április 29-én, az emlékére rendezett kiállításon, mely zárta a Nekézsenyhez köthető rendezvények sorát.

Az **Egy küzdelmes élet – Szeleczy Zita emlékezete** – című kamarakiállítás a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület, Nekézseny Község Önkormányzata és a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár összefogásával valósult meg.

A múlt század egyik legnagyobb magyar színművésznőjének életútját tablók mutatják be, köztük a várossal, Miskolccal való kapcsolatát.

A nekézsenyi Szeleczy Zita Emlékház jóvoltából pedig fellépő ruháit, személyes tárgyait, a róla szóló korabeli sajtóanyagot és a róla szóló, ma már bőséges irodalmat bemutató kiállítás május 16-ig látható a könyvtár első emeleti kiállítóterében. A zenés, verses rendezvény tisztelgő emlékezés volt nemcsak művészi nagysága, hanem törhetetlen magyarsága, hazaszeretete előtt.

Köszönet minden szervezőnek, résztvevőnek, segítőnek a lelkes munkájáért, odaadó támogatásáért, mellyel a programok megvalósulhattak.

Kedves Olvasók!

Látogassanak el személyesen Nekézsenybe, ismerjék meg a falu értékeit, tapasztalják meg a nekézsenyiek vendégszeretetét!

A fotókat **Lukács Józsefné**, a nekézsenyi Szeleczy Zita Emlékház munkatársa készítette.

Bánfalvi Lászlóné

Kedves Olvasó(k) itthon és a nagyvilágban!

Ezzel az ünnepi különszámmal emlékezünk a **110** éve született **Szeleczy Zitára**, aki mindig hű maradt hazájához. A magyar kultúra nagyköveteként képviselte kiváló költőink, íróink nemes gondolatait, a honi népzénet, egybefogva a magyarságot, reményt adva a hontalanságban. Köszönet és hála mindazoknak, akik segítségükkel tölték a kultúra szekerét, hogy ez az ünnepség méltó módon megrendezésre kerüljön. Külön köszönet **ifj. Kiss Miklósnak**, aki a Szeleczy Zitáról szóló kutatásait szabad felhasználásra átadta.

Az emlékezés mellett természetesen beszámolunk kulturális eseményekről, tudósítunk a tudomány világából, történelmi személyiségről, az örök természetről.

A tartalomból

EMLÉKÜNNEP: 1 – 14. oldal.

HÍREK – ESEMÉNYEK: 15-22. oldal.

Balog Judit könyvtárigazgató beszámolóját olvashatják Gyöngyös legszínesebb kulturális eseményéről, a Vers térről, melyen **Babus Enikő** Kamasz Olvasóklubja (KQ) is részt vett. Erről is és a márciusi **KQ** foglalkozásról olvasható beszámolója, amelyen **Natalie Lloyd** *Egy csipetnyi varázslat* c. könyve került elemzésre. **Pap Éva Annamária** a családfakutatás nyomába eredt. Megismerhetjük elődeink küzdelmeit, sikereit, vándorlásait, és olykor olyan örökséget is felfedezhetünk, amely hatással lehet a jelenünkre. Olvashatnak a Felső-Mátrában, Bagolyirtáson megrendezett turisztikai fórumról a **szerkesztő** tollából, aminek mottója az egységben való gondolkodás volt, és nem feledkeztünk meg **Bartók Béla** születésnapjáról sem.

TUDOMÁNY

Egy sikeres pályáívet bejáró tudósról, **Dr. Füköh Leventéről** olvashatnak ebben a fejezetben, akinek munkáját **Éri István-díjjal** ismerték el: **23-25. oldal.**

TÖRTÉNELEM

A méltatlanul elfelejtett **gróf Koháry Istvánról** méltón emlékezik meg **dr. Komjáti Zoltán** történész: **26-27. oldal.**

TERMÉSZET

Gerely Ferenc erdőmérnök története ezúttal egy harkályról szól, nem kis bonyodalmat okozva a forgalomban. Az **EGERERDŐ Zrt.** háza táján mindig sok minden történik: olvashatnak – többek között - odúk telepítéséről, erdei iskoláról, gördülő tanteremről, kiállításról a szilvászvárad **Zilahy Aladár Erdészeti Múzeumban**, kitüntetéséről: **27-35. oldal.**

RÓLUNK

Ebben a fejezetben a mátrafüredi majálisról láthatnak képes beszámolót, és bemutatunk egy fellépő tánccsoportot. **Faragó Tamás**, a Részönkormányzat elnöke interjút adott lapunknak, ahol biztatón nyilatkozott a gyógyszertár és a megüresedett kollégium épületében iskola alapításának lehetőségéről. **Dr. Mecseky Márton**, a **Bene Egylet** elnöke a júniusi **Film hétvége** szervezéséről és a **Bene Kupa** megrendezéséről számolt be: **36-40. oldal.**

Rostás Gabi
szerkesztő

A vers ünnepe a Könyvtárparkban

Április 11-én, a magyar költészet napján a gyöngyösi Könyvtárpark megtelt étellel, rímekkel, mosollyal és tapsviharral – idén is megrendezésre került a város egyik legszínesebb kulturális eseménye, a **Vers tér**. Aki ezen a napon ellátogatott a parkba, garantáltan nem távozott vers nélkül – és nem csak szavakban, hanem élményekben is gazdagodott.

A rendezvény **10 órakor** indult hivatalosan, amikor **Nagy Attila** alpolgármester úr ünnepélyesen megnyitotta a programot. Az első szívmengető pillanatokat a **Nagyrédei Gondozási Központ** nyugdíjas klubjának tagjai hozták el: őszinte, megélten elmondott verseik tapinthatóvá tették az irodalom emberi oldalát.

Több száz gyerek nevetett a Lúdas Matyin

A délelőtt egyik csúcspontja a **Görbetükör Színi Társulat** vidám előadása volt – a klasszikus **Lúdas Matyi** története több mint **300 gyerek** arcára csalt mosolyt. A gyerekek kacaja és lelkes figyelme egyértelműen jelezte: a kultúra valódi közösségi élmény tud lenni. Az előadás után az **óvodások** és **iskolások** vették át a stafétát – bátor, tiszta hangon szavalták kedvenc verseiket, nem egyszer meghatva a nézőket. Délután **13:30-tól Szaka Attila, Tóth Hanna Dóra és Bóna Eszter Regina** tartott különleges, zenés, interaktív irodalomórát a helyi középiskolásoknak – zene, vers és lendület találkozott a parkban.

Tiéd a színpad – és tiétek a taps!

15 órakor a **BlackJam táncosainak** energikus bemutatója indította el a „**Tiéd a színpad!**” programblokkot. A **Kamasz Olvasóklub** tagjai bátran álltak mikrofon mögé, hogy saját vagy kedvenc verseiket megosszák a közönséggel. Őket követték a **Vachott Kör** írói, költői, akik saját műveikkel bizonyították, hogy a kortárs irodalom nem csak él – de virágzik is Gyöngyösön.

Esti fények, zene és líra

Az irodalom szerelmesei este is találtak kedvükre való programot: **18 órakor Kautzky Armand** és **Farkas Izsák** zenés irodalmi estje zárta a napot. Az ismert színművész és hegedűművész közös produkciója igazi kulturális csemege volt, amely a hűvös, szeles idő ellenére szívet, lelket melengető lezárása volt ennek a sokszínű napnak.

Vers az erkélyről, festmény a parkban

A rendezvény során több alkalommal is fellépett a **DWD zenekar**, akik megzenésített versekkel örvendeztették meg a közönséget – nem is akárhonnan: a könyvtár erkélyéről szólaltak meg dalaik, amelyeket a Fő téren sétálók kíváncsian hallgattak megállva, mosolyogva, néha dúdolva. Még a közeli kávézók teraszáig is elhallatszott, ahol sokan cappuccinójuk mellett egy-egy József Attila vagy Radnóti sorral gazdagodtak.

A park egyik szegletében pedig **helyi képzőművészek** alkottak „**Alla Prima – In memoriam Nagy László**” címmel, különféle technikákkal, emlékezve a költőóriásra. A közönség kedvenc alkotása **Közönségdíjban** részesült – de minden mű méltó tisztelgés volt a költő előtt.

Kézműves sarok és játékos nyeremények

A gyerekek sem unatkoztak: **kézműves foglalkozás** várta őket a délelőtti órákban, délután pedig **Szerencsekerék** játékkal próbálhatták ki tudásukat és szerencséjüket a parkba betérők – értékes nyereményekért. Délután kihirdetésre kerültek a **képzőművészeti és irodalmi pályázat győztesei** is – a pályázaton résztvevők alkotásai méltó példái a helyi tehetségnek.

A **2025-ös Vers tér** nemcsak egy rendezvény volt – összekapcsolta a generációkat, műfajokat és embereket – éppen úgy, ahogy a jó vers is teszi.

Ahogy a nap lenyugodott, a tér lassan kiürült – de a sorok, amik aznap elhangzottak, még sokáig visszhangoztak a gyöngyösi utcákon.

Köszönjük **támogatóinknak**, hogy segítségükkel lehetővé tették ezt az élményt! Sok szeretettel ajánlom az érdeklődők figyelmébe minden hónap utolsó szerdáján 17 órakor az **Értéktári Esték** rendezvénysorozatunkat, amely városunk természeti, épített és szellemi kincseit veszi számba a **Gyöngyösi Városszépítő és Védő Egyesület** segítségével.

Május 14-én Dudás Béla az Egererdő Zrt. erdészvezetője tart előadást.

Május 21-én V. Kulcsár Ildikó lesz a vendégünk.

Június 14-én mindenkit várunk a **Könyvtári Piknikre**, amely egy egész napos családi program lesz a Posta Parkban.

Rendezvényeinkről honlapunkon és Facebook oldalunkon tájékozódhatnak.

Balog Judit

Vachott Sándor Városi Könyvtár igazgatója

VSVK Kamasz Olvasóklub hírei

A VSVK Kamasz Olvasóklub **márciusi** foglalkozásán **Natalie Lloyd: Egy csipetnyi varázslat** című varázslattal, mágiával, de legfőképp szeretettel teli regénye és a főhős által átélt belső utazás állt a figyelmünk középpontjában.

A foglalkozásunk minden pillanatát áthatotta a varázslat és a működő fantázia – a résztvevő fiatalok érdeklődése meghatározó volt: nyitottan fordultak a műhöz, igyekeztek őt kedves dolgot írni a legjobb barátjukról, de nem okozott gondot például egy olyan mondat folytatása sem, mint a *Túlságosan bánatos egy ... (random városból származó*

valami) ... miatt. A beszélgetés nagyon tanulságos volt, mert szinte minden gyerek más-más dolgot tartott fontosnak a történetben. Ezt a véletlenszerűen felolvasott, regényből kiragadott idézetek is bizonyítják, amelyek közül egy-egy kamasz mindig más idézetet érzett magáénak és közelinek. Abban egyetértettünk,

hogy a regény helyszínéül szolgáló **Éjegyháza**

valóban egy szép és hangulatos hely, ahol jó lehet élni. Mindannyiunk számára egy emlékezetes történet marad, amelyben fontos szerepet kapnak a szavak – ezt mi is kihasználtuk, és egy

otthon elvégzendő feladattal zártuk a délutánt: mindenki kapott egy cetlit, amelyre felírta kedvenc szavát, melyet meg is oszthatott velünk egy rövid indoklással. Ezen kívül egy kis kosárból húztunk a regény főhőse, **Kovács Beatrix Boróka** által összegyűjtött szavakból öt darabot. Az otthoni feladat az lesz, hogy ebből a hat szóból egy verset kovácsoljon mindenki.

A könyvtárunk által rendezett áprilisi Vers teret mindig a legnagyobb lélegzetvételű és volumenű programjaink között tartjuk számon. Azért is, mert sokféle programmal várjuk a város lakóit és a környező településekről érkező érdeklődőket.

Rendezvényeink minden korosztályba tartozó városlakót megszólítanak. Mindig szívesen látjuk és rendszeresen célozzuk meg a kamaszokat is a **Vers tér** kifejezetten kamaszoknak szóló programjainkkal. Jó szívvel említem meg a rendhagyó irodalomórát, melyet **Szaka Attila** előadó tartott, két középiskolás korú közreműködővel. Műsoruk címe: **Hogy meghallják tőlünk két lépésre is:** versszavakból, megzenésített versekből felépített, színvonalas irodalomórán vehettünk részt velük, ahol meghatározott versek esetében a diákok közös szavaláshoz is csatlakozhattak.

Azok a kamaszok pedig, akik a **Költészet napján** szívesen mondtak verset, az irodalom óra után lehetőséget kaptak versszavalásra vagy vers felolvasásra a **Tiéd a színpad!**

elnevezésű programunk keretében. Az áprilisban aktuális **Kamasz Olvasóklub** foglalkozását is immár hagyományt követve a Vers tér rendezvényünk részeként tartottuk.

Verseket mondtunk vagy felolvastunk kortárs magyar költőktől.

A színpadról az alábbi versek hangzottak el a tinik előadásában.

Radnóti Miklós: Nem tudhatom... (**Hídvégi Anna** előadásában),

Sata Nikoletta saját versét szavalta, címe: Főnix-szív. Radnóti Miklós: Két karodban (**Szűcs Zita** előadásában),

Komjáti Zsófia saját versét szavalta, címe: Éhes a róka, végül **Hering Jázmin** két verset is mondott, Petőfi Sándortól az Arany Lacinak címűt és Móra Ferentől A csókai csóka-t. Jómagam pedig egy friss szerzemény **Pál-Balázs Karmen** és **Patocska Olivér: Álmodok** c. közös dalának szövegét olvastam fel zárásul.

Úgy érzem, ismét egy jó hangulatú, baráti esemény részesei voltunk, és elmondhatjuk, hogy az áprilisi hónapunk újra a versek jegyében telt el. Szeretném a figyelmetekbe ajánlatni, hogy **2025. május 12-én, hétfőn, 15 órai kezdettel író-olvasó találkozót tartunk, amelyen napjaink ismert írónőjével, Erdős Zsuzsannával találkozhatunk és beszélgethetünk.**

Bátorítunk minden kortárs irodalmat kedvelő olvasót, ismerkedjen meg Erdős Zsuzsanna regényeivel, novelláival.

Szeretettel várjuk a téma iránt érdeklődőket: felnőtteket, kamaszokat egyaránt.

Babus Enikő
könyvtáros

Felső - Mátrai Turisztikai Fórum...minőségi programokkal!

(Április 1.)

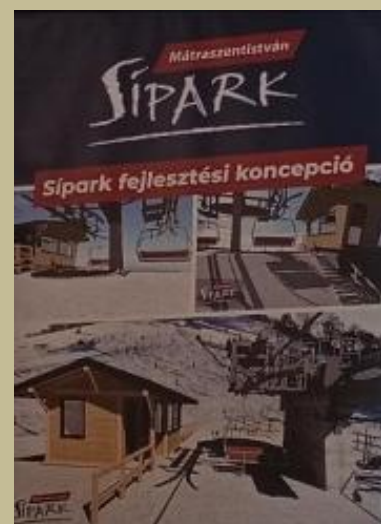
A Fórumot **Előházi Péter** polgármester, majd **Révész Máriusz** Aktív Magyarorszáért felelős államtitkár nyitotta meg, aki a Mátra turisztikai stratégiáját az El Camino szellemiségével hozta párhuzamba, amely Európa legsikeresebb turisztikai attrakciója volt. A siker kulcsa, hogy nem az egyes települések brand-jét építették, hanem a nagy „camino

brand”-et. Az érintett települések, szolgáltatást nyújtók nem a saját érdekeik mentén gondolkodtak, hanem a legjobb adottságaikat kínálva, láncszemei lettek a nagy egésznek. A Mátra egy-egy kistelepülése, bármennyire is vonzó, önmagában nem tudja a turizmus igényeit kiszolgálni, csak térségi összefogással: erdészetek, nemzeti parkok, polgármesterek, szolgáltatást nyújtók. Kiemelte, hogy az egót félre kell tenni, mert az ilyen együttgondolkodásból olyan minőségi programok, látványosságok teremthetők, amiből mindenkinek jut. Bevált, jól működő európai példákat említett, ahol a sípályákon télen sielnek, nyáron legeltetnek. Egy-egy térség, esetünkben a Mátra látnivalóit, szolgáltatásait egyben kell kínálni a látogatóknak informatív, dinamikus weboldalakon, ahonnan még otthon össze tudja állítani a programot egy család két-három napra.

Dr. Dávid László, a **Mátra Biker SC** elnöke beszámolt arról, hogy egyesületük többféle turisztikai lehetőséget kínál. A **Tour de Mátra**, melyet júniusban ötödik alkalommal rendeznek meg egy olyan attrakció, melynek nemzetközi vonzereje van. Az elmúlt évben 600 résztvevő volt 11 országból.

György Bence kommunikációs tanácsadó sikeres síszezonnál számolt be a mátraszentszéki Síparkban. 50 ezer vendégből 40 ezren sieltek, 10 ezer volt azok száma, akik kísérőként vagy turistaként fordultak meg a **Sípark** területén. Hosszú volt a szezon, 84 nap és különösen jól jött a februári hideg, amivel március végéig tudtak lehetőséget biztosítani, amiért igen hálás volt a közönség, akik már nemcsak egy napra jönnek, hanem akár 2-3 vendégéjszakát is eltöltenek. Ezzel hozzájárul a Sípark a Felső-Mátra turizmusához. A legújabb fejlesztések teljes mértékben összhangban vannak a Mátra térségi turisztikai stratégiájával, és a tervezésnél kiemelt figyelmet fordítottak a környezetvédelemre és a fenntarthatóságra. A beruházás legfontosabb eleme új, kétülékes felvonó és egy 1.5 km-es családi sípálya.

A hely sajátosságaira épített turizmus: téli-nyári sportok, klimatikus viszonyok, természet, gasztronómia, hagyományok mellett újdonságok is elhangzottak.

Berentés Ágnes geológus, világhírű barlangfotós a felhagyott bányák rejtett kincseiben rejlő turisztikai lehetőségekre adott betekintést. Felmerült benne a kérdés, ha milliárdokba kerül a bányák betömése, eltüntetése, akkor ennyiért legalább valamennyi részét meg kellene menteni, bemutatni a nagyközönségnek, hiszen nem is gondolják, milyen életformák találják meg a létfeltételeket a föld mélyén.

A **Nemzeti Művelődési Intézet** Heves és Pest megyei igazgatója, **Búzás Eszter Mária** a kistelepülések lehetőségeit ismertette, bemutatva azt a sokszínűséget, amivel rendelkeznek és amivel kapcsolódhatnak egymáshoz egy nagy közösséget alkotva. Különleges és egyedi volt a **Közösségi Mesék Programjuk**, melyben a település történetét a mese műfajában írják meg.

A számok tükrében a Mátra a harmadik leglátogatottabb hely. Ezt az érdeklődést a szívélyesség mellett újdonságokkal, programokkal kell színesíteni. Ebből is kaptunk képes beszámolót **Nagyné Csapó Gabriellától**.

Tíz előadó a hazai és a mátrai turizmusról átfogó képet nyújtott és a siker kulcsának az összefogást, az együttgondolkodást nevezték meg, ami a Fórum szellemiségét emelte.

A Felső - Mátrai Turisztikai Fórumnak **Dobák Gábor**, a Felső-Mátra plébániai kormányzója adott otthont Bagolyirtáson, a Stella hotelben.

Rostás Gabi

A családfakutatás jelentősége

(Március 21.)

Az ember ösztönösen keresi a gyökereit, hiszen múltunk megismerése segít megérteni, kik vagyunk, és honnan jöttünk. A családfakutatás nem csupán a nevek és évszámok összegyűjtéséről szól, hanem egyfajta időutazás is, amely során felfedezhetjük őseink történetét, sorsukat, hagyományait és értékeit. Sokan azért vágnak bele ebbe a kutatásba, mert szeretnék megérteni, milyen hatással volt családjuk múltja a jelenükre.

Egyesek nagycsaládban nőnek fel, ahol a felmenők történetei szájhagyomány útján öröklődnek tovább, míg mások számára kevés információ áll rendelkezésre, ezért nekik a kutatás még inkább kapaszkodót jelenthet. Különösen fontos lehet azok számára, akik valamilyen okból elszakadtak családjuktól vagy nem ismerik a származásukat.

A családfakutatás során előkerülhetnek meglepő vagy akár megható történetek is. Megismerhetjük elődeink küzdelmeit, sikereit, vándorlásait, és olykor olyan örökséget is felfedezhetünk, amely hatással lehet a jelenünkre. Nem ritka, hogy valaki nemesi származásra bukkan vagy éppen egy különleges mesterséget űző őserre talál rá.

Ugyanakkor fontos tudni, hogy a vérségi kötelékek mellett létezik egy másik, talán még erősebb kapocs is: a szeretet. A család nem csupán azokból áll, akikkel rokoni kapcsolatban vagyunk, hanem azokból is, akik körülvesznek minket szeretetükkel és támogatásukkal. Éppen ezért, miközben múltunkat kutatjuk, arra is törekednünk kell, hogy olyan közösségeket építsünk magunk köré, amelyek megtartanak bennünket az élet nehéz pillanataiban.

A családfakutatás tehát nem csupán egy személyes utazás, hanem egyfajta híd is múlt és jelen között. Megmutatja, hogy honnan jöttünk, és segít abban, hogy erősebben és tudatosabban haladjunk előre az életben.

Pap Éva Annamária

Örökségeink

Bartók Béla születésnapján, **március 25-én**, a gyöngyösi Pátzay János Zeneiskolában a gödöllői **Albert család** emlékezett a nagyszerű zeneszerzőre zongoraműveinek útján át, a népzenei forrástól az előadási darabig.

Az „örökség” fogalma mindenkiben más gondolatokat ébreszt: a gyerekek rögtön a pulcsira vagy a csizmára gondolnak, amit a testvérüktől örökölt meg, a felnőttekben már más gondolatokat ébreszt, de az is árnyalható, hiszen örökölhettek tárgyat, szellemi értéket, sorsot is.

Az Albert család öröksége a zene, a nagypapa népzeneét gyűjtött Szabó Violával, dudáját János unokája örökölte meg, de lehet egy nemzetnek is öröksége, mint például Bartók Béla muzsikája.

Az ifjú Bartók óriási reményekkel indult el a zongora világában Nagy sikerrel koncertezik Bécsben, egy nagyon rangos párizsi versenyre készül két kategóriában is, mint zongorista és zeneszerző. Annyira lelkes volt, annyira biztos volt benne, hogy valamelyiket megnyeri, és világsztár lesz, de sajnos nem így történt, sőt, az akkori párizsi sajtó lesújtó kritikát írt róla, ami nagyon elbizonytalanította, annyira, hogy teljesen motiválatlanul tért haza.

Barátai javaslatára vidékre ment pihenni, egy **Gömör megyei** kislelő, **Gerlicpusztára**, ahol sokat járt a természetben, nem zenélt, nem komponált. Egyszer csak figyelmes lett egy különleges, addig nem hallott zenei jelenségre, egy szolgálólány énekére. Le is jegyzett több éneket. Visszatért Budapestre, ahol barátjával, **Kodály Zoltánnal** találkozott, és elmesélte neki, hogy micsoda kincsre talált. Kodály szintén a Zeneakadémián tanult, de ez mellett a Bölcsészkaron a doktori disszertációját a magyar népdal strófaszervezetéből írta, és azon gondolkodott, hogy eddig csak a szöveget jegyezték le, és ő is kutakodott a dallam után. A két fiatalember rájött, hogy itt olyan kincs van, amit össze kellene gyűjteni. Gyűjtő utat szerveztek 1906 és 1938 között. Felosztották maguk között a területet, Kodály a belső részeket járta be, míg Bartók a peremvidéken gyűjtött közel tízezer dallamot, melyekben a magyaron kívül volt szlovák, arab, román, rutén, bolgár, török. Jártak Afrikában, Egyiptomban, Anatóliában. A Világkiállításon akkoriban bemutatott fonográf nagy segítség volt, amivel már rögzíteni is lehetett a hanganyagot.

Azon elmélkedtek, ha csak leírják, kutatják az a tudomány számára hasznos és értékelhető, de hogyan lehetne ezt a kincset a nagyvilágnak megmutatni, a koncertközönséggel megismertetni? Egy zeneszerzőnek komponálnia kell, de hogyan nyúlhat ezekhez a darabokhoz?

Bartók arra gondolt, hogy háromféleképpen nyúlhat a zeneszerző ezekhez a darabokhoz.

1. Egy dallamot felékesít egy kísérettel, és akkor zongorakíséretet kap a népdal – ez is egy lehetséges út. Másik út, amikor a dallam szövegét és a zene atmoszféráját már megmutatják a kíséretben is, a harmadik lehetőség pedig, amikor a zeneszerző már annyira ismeri a magyar népzeneét, hogy olyan darabokat ír, melyben benne van a népzene hangulata. Ilyen **Kodály Psalmus Hungaricus** c. műve, illetve **Bartók színpadi művei**.

A **KÖZÖS ÓRÁ**-n, koncert és előadás, elhangzott **Bartók: Improvizációk magyar parasztdalokra** című sorozata, amely egy nyolc tételből álló kompozíció.

Közreműködtek:

Albert Anna – népi ének, **Albert János Árpád** – kecskeduda, **Szalai - Albert Julianna** – hegedű, **Várallyay Simon** – zongora. Az est háziasszonya **Albertné Joób Emese** (a képen éppen kottalapozó) volt.

(R. Gabi)

TUDOMÁNY

2025-ben Prof. Dr. Fűköh Levente a Pulszky Társaság Magyar Múzeumi Egyesület Felügyelőbizottságának elnöke, a Kismúzeumi Tagozatának vezetőségi tagja nyerte el az Éri István-díjat

A díjat a Pulszky Társaság Magyar Múzeumi Egyesület alapítójának és kiemelkedő vezetőjének, Éri Istvánnak az emlékére alapította az Egyesület. Az elismerés az egyesület azon tagjának adományozható, aki hosszabb távon jelentős tevékenységet folytatott/folytat a Társaság munkájában, lényegesen hozzájárulva ezzel a magyar múzeumügy fejlesztéséhez is.

Dr. Fűköh Levente Ózdon született 1951. március 9-én. Felsőfokú tanulmányait Debrecenben a **Kossuth Lajos Tudományegyetem Természettudományi Karán** végezte, ahol 1976-ban biológia-kémia szakos tanári diplomát szerzett. Az egyetemi évek alatt érdeklődése egyre inkább a paleontológiai irányába fordult.

Első tudományos feldolgozásait a fiatal negyedidőszaki malakológiai kutatásainak eredményeiből adta közre.

Kutatásait - az egyetem elvégzését követően - az egi **Dobó István Vármúzeumban** folytatta az őslénytani gyűjtemény kurátoraként. Az Északi-középhegység (Bükk, Aggteleki-karszt) területén végzett kutatásainak, eredményeinek 1979-ben elkészült doktori disszertációjában, az Északi-középhegység holocén barlangi üledékeinek biosztratigráfiai vizsgálatát foglalta össze.

A szakmai munka mellett egyre jobban kiteljesedett muzeológiai tevékenysége is, amelynek eredményeként az őslénytani gyűjtemény további gyarapítása, gondozása mellett 1979-től megbízták a múzeum **Közművelődési Osztályának** vezetésével. Ezt a munkakört 1984-ig töltötte be.

Az itt megszerzett vezetői gyakorlat birtokában 1984-ben megbízták a gyöngyösi **Mátra Múzeum** igazgatói teendőinek ellátásával. Ezt a munkakört 28 évig nagy szakértelemmel és elkötelezettséggel töltötte be a nagymúltú intézményt élén.

Igazgatósága alatt jelentősen fejlődött a múzeum, nőtt a múzeumi alkalmazottak száma. Lehetővé vált a természettudományi főprofilnak megfelelően a személyi fejlesztés. A természettudományi osztály munkatársainak száma hét főre emelkedett, ami egy ún. tájmúzeum esetében kiemelkedő. A személyi fejlesztés eredményeként a gyűjteményt speciális táraakra lehetett osztani. Ez a magasabb szintű tudományos muzeológiai munka elengedhetetlen feltétele volt. és számos új közművelődési program beindítását tette lehetővé. Nagyobb hangsúlyt kapott a múzeumpedagógiai munka és a látogatómenedzsment szemléletű irányítás.

Vezetői és szervezői tevékenysége mellett továbbra is folytatta tudományos tevékenységét. Az ország egész területére kiterjedő vizsgálatai összefoglalásaként 1990-ben elkészítette kandidátusi értekezését **A magyarországi holocén Mollusca-fauna fejlődéstörténete az elmúlt tízezer év során** címmel. A kandidátusi cím alapján 1995-ben a KLTE Doktori Tanácsától megkapta a „doktor PhD” fokozatot.

Tudományos ismereteit ekkor már széles körben kamatoztatta a hazai egyetemek oktatójaként. A muzeológiai, intézményvezetői munka mellett folytatott oktatói és tudományos tevékenysége alapján 1998-ban elnyerte a **Széchenyi Professzori Ösztöndíjat**.

Az intézményvezetői, kutatói és muzeológiai munka együttese jól tükröződött munkásságában, aminek egyik példája, a Mátra Múzeum és az egi EKF Állattani Tanszékeivel közösen, az országban elsőként meghirdetett „múzeumi preparátor” szakképzés, aminek egyik vezetője, majd ezen ismeretek birtokában a 2002. tanévben induló akkreditált „Biológus operátor szak” múzeumi specializációjának egyik kidolgozója, s a szakiránynak a felelőse volt.

Muzeológiai, múzeumismereti tapasztalatainak birtokában több országos múzeumi szervezet tagjának választották meg. Így lett tagja az országos Múzeumi Tanácsnak, valamint a természettudományos szakfelügyelői testületnek. Ez utóbbi tevékenységet több éven keresztül négy megyében látta el.

Az országos feladatok mellett a Mátra Múzeum vezetése sem szenvedett csorbát, amit mi sem bizonyít jobban, mint az 1985-2005 között elkészült új állandó kiállítások, szakmai kiadványok, múzeumpedagógiai foglalkozások. Többek között az 1997-ben bezárt és lebontott, a 17 éve álló, s ez alatt az idő alatt mind szakmailag, mind műszakilag amortizálódott Mátra c. kiállítást. Az új kiállítás 1989 őszén nyílt meg.

Az időközben bekövetkezett társadalmi, gazdasági változások tették lehetővé, hogy olyan, a hazai múzeumok történetében is újszerű megoldásként 1992. május elsején megnyitott **Mikroárium**, mely a múzeum szakmai felügyelete alatt, de vállalkozás keretében, magántulajdonban működött. 1996 májusában, a **Múzeumi Világnap** eseményeihez kapcsolódva megnyílt a régóta hiányolt vadászattörténeti és vadgazdálkodási kiállítás.

2000. év folyamán a **Heves Megyei Önkormányzat** és **Gyöngyös Városa** közötti megállapodás keretében megkezdődött a Mátra Múzeum központi épületének és a körülötte lévő kert felújításának és revitalizációjának előkészítése. E munka eredményeként 2005–2009 között került sor a Mátra Múzeum nagyszabású felújítására és épületbővítésére. 2007-ben került átadásra a felújított kastély és benne három új állandó kiállítás, majd 2009-re elkészült a **Természettudományi Pavilon** épülete. Megnyílt a háromszintes nagy természetrajzi kiállítás, valamint korszerű raktárak, kutatószobák és nem utolsósorban egy modern oktatóterem kapott helyet az épületben. Megtörtént a kert teljes revitalizációja. A nagyszerű innovatív felújítást **Europa Nostra Díjjal** jutalmazták. Ezzel a fejlesztéssel új távlatok nyíltak a közönségkapcsolati munkában is, amit az országosan is példaadó szervezeti forma is segített. Ezt a munkát 2010-ben az **Év Múzeuma Díjjal** is elismerték.

Dr. Fűköh Levente a múzeum irányítása és a muzeológiai munka mellett komoly tudományos munkát végzett, 136 tudományos publikációja és félszáz muzeológiai és ismeretterjesztő cikke látott napvilágot. Jelentős számú állandó és időszakos kiállítás forgatókönyve és rendezése kapcsolódik a nevéhez. 2001-ben habilitált, s mint egyetemi magántanár folytatta oktatói tevékenységét több hazai felsőoktatási intézményben. Kapcsolata a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesülettel a társaság megalakulásakor kezdődött. Az 1989-ben alakult KKDSZ elnöksége vidéki múzeumokat képviselő tagjaként igen tevékeny részt vállalt a Pulszky Társaság létrehozásában. Elsők között lépett be az egyesületbe, amit többek között a 30-as számú tagkártyája is jelez. Azóta is aktívan részt vesz a Társaság munkájában. 2011-ben a közgyűlés az **Ellenőrző Bizottság** tagjának választotta, majd 2015-től a **Felügyelő Bizottság Elnökeként** tevékenykedik. A Pulszky Társaság keretén belül 1999. április 20-án alakult meg a **Kismúzeumi Tagozat**, amely létrejöttét Fűköh Levente ugyancsak hathatósan segítette, és kezdettől fogva aktív tagja a tagozat elnökségének. Szerepet vállalt a magyar kismúzeumok működését érintő kérdések megvitatásában és a megoldások keresésében. Muzeológiai munkáiban foglalkozott a kismúzeumok szerepével, feladatával, helyzetével. A kismúzeumok vezetőinek képzésében aktív szerepet vállalt, 1998 – 2002 között a holland-magyar kormányközi kapcsolat keretein belül az ún. MATRA program, kismúzeumi vezetőik managementje projekt egyik tréneré és koordinátora volt.

Dr. Fűköh Levente közel negyven éves múzeumi szolgálat után 2014-ben vonult nyugalományba, de csak a hivatali teendőinek mondott búcsút, mert továbbra is kitarotán munkálkodik a malakológia (az állattan puhatestűekkel foglalkozó ága) és muzeológia területén. Aktívan dolgozik a múzeumi szervezetekben és rendszeres résztvevője a szakmai rendezvényeknek. Nyugdíjasként több elektronikus publikációja jelent meg, amelyekben - többek között - a Mátra Múzeum őslénytani gyűjteménye alapítójának életrajzát, tudományos tevékenységét tárta az érdeklődők elé, illetve hiánypótlónak számít a múzeum **125 éves** történetét feldolgozó munkája, amelyben az elektronikus kiadvány előnyeit kihasználva 361 oldalon, közel másfél ezer fotó és sajtódokumentum segítségével tárja elénk szeretett múzeuma kiemelkedő eseményeit. A dolgozat több internetes fórumon is megtalálható, ezek közül itt a hazai múzeumi folyóiratban megjelent elérhetőségét adjuk meg.

(<https://magyarmuzeumok.hu/cikk/a-magyar-kultura-orzojenek-egyik-ekko-ve-a-gyongyosi-matra-muzeum-tortenete-muzeumi-saito-es-irodalmi-dokumentumok-tukreben-1887-2012-cimu-munka-recenzioja>).

Dr. Fűköh Levente a magyar múzeumi világ egyik meghatározó személyisége, aki közel négy évtizedes múzeumszervezői, muzeológiai munkásságával kitörölhetetlenül beírta nevét a magyar tudomány és muzeológia nagykönyvébe.

Rostás Gabi

TÖRTÉNELEM

Katona, földbirtokos, mecénás – Koháry II. István emlékezete

Heves megye 17–18. századi történetének egyik jelentős szereplőjéről, **gróf Koháry Istvánról** (1649–1731) alig van tudomásunk, szinte méltatlanul elfelejtette az utókor. Bár, alapvetően nem originálisan helybeli (családja ősi székhelyei a Hont vármegyei Csábrágon és Sziitnyán voltak), Heves megye életére gyakorolt hatása igen jelentősnek mondható mind katonai, mind közigazgatási, s nem utolsó sorban kulturális aspektusból tekintve. Felmenői mindkét ágon hírneves törökverő, királyhű főnemesek, a végvári harcokban jeleskedő katonák: anyai dédnagyatyja, Bosnyák Tamás füleki várkapitányként szolgált a magyar királyt, édesapja, senior István is szintén Fülek várkapitányi tisztét töltötte be 1664-es haláláig; atyai nagyapja, Koháry Péter Érsekújvár kapitányaként vette fel a harcot Bethlen Gábor hadaival. Korabeli jeles, az ország sorsát irányító főúri családokkal állt rokonságban: édesanyja révén rokonaként tisztelhetette a költő Balassa Bálintot, Wesselényi Ferenc nádort, ő maga pedig nagybátyja volt annak a Barkóczy Krisztinának, aki gróf Károlyi Sándor felesége lett (Koháry Istvánt egyébként Károlyi Sándorhoz is szívélyes barátság fűzte). 1649. március 11-én született a család ősi fészkeben, Csábrágon. Neveltetése kettős: apja révén a kis Koháry a harci fortélyokkal, a fegyverhasználat művészetével ismerkedik meg, édesanyja pedig a vallásosságra, emberszeretetre, szelídségre, kegyességre, a ma „humánumnak” nevezett értékeket csöpögtette belé. Koháry tizenöt éves, mikor édesapja meghalt a lévai csatában. Emlékét nem feledte el, csatamezőn leszedett véres ruháit diákévei alatt Nagyszombaton és Bécsben mindig a szobájában tartotta. Filozófiai és jogi doktorátust szerzett, disputációján maga I. Lipót magyar király ajándékozott neki aranyláncot. Tudatosan készült a katonai pályára is, a király iránti hűséget és a törökök elleni küzdelmet élethivatásként tekintette. 1667—1682 között Fülek várának főkapitánya. A híres végvár akkoriban három vármegye (Nógrád, Heves, Pest-Pilis-Solt) közigazgatási székhelye is volt, és Koháry alaposan ráláthatott a hódoltsági viszonyokra, és aktívan szerepelhetett a politikai közéletben. Mint főkapitány, a territórium katonai főparancsnokaként tartották számon, és egyetlen felettese volt csupán, a bányavidéki főkapitány, gróf Eszterházy Pál, aki 1681-től palatinus (nádor) lett. Koháry kemény harcokat vívott a törökökkel és az 1672 óta évenként aktivizálódó kurucokkal, többször eredményesen védte meg Füleket tőlük. 1682-ben Thököly Imre fogságába került, és 38 hónap börtönélet következett a főkapitány életében Regéc, Munkács, Tokaj, Patak és Ungvár börtöneiben. Thököly mindvégig megpróbálta Koháryt a kuruc oldalnak megnyerni, de ő állhatatos maradt uralkodójához. Az ország korabeli nagy nemesi famíliái (például Zichyek, Forgáchok, Batthyányak, Balassák) szinte mind behódoltak Thökölynek, egyedül Koháry és családja, illetve a Pálffyak és az Eszterházyak maradtak hűek I. Lipóthoz. 1685. novemberi kiszabadítása után az uralkodó soron kívül fogadta, az audiencián személyes jókívánságait kifejezve ölelte meg, és a „hűség tükörének” („simulacrum fidei”) nevezte. XI. Ince pápa külön az ő számára búcsúlevelet bocsátott ki, sőt, fejedelmeknek kijáró díszkalapot küldött neki „példa nélküli hűségéért”. 1685 júliusától a Koháry-család - főleg az ő érdemei miatt is - megkapta a grófi (comes) címet. Részt vett a „Hungaria Eliberatá”-ban: Buda 1686-os ostromakor saját csapataival harcolt a falak alatt, utána Pest első városparancsnoka lett. Eger 1687-es ostromakor ő az egyik blokádparancsnok, aki jobb keze súlyos sérülésével adta vérét a megye felszabadulásáért. Sérült keze egy részét amputálni kellett, és ezzel vége szakadt harctéri katonai pályafutásának. Attól kezdve birtokai rendezésével foglalkozott, illetve börtönévei alatt szerzett verseit mondta tollba káplánjának.

Rövid ideig harcolt a Rákóczi-szabadságharc idején is, majd 1711-től kezdve 20 éven keresztül Hont vármegye főispánja volt. Emellett 1714-től országbírónak (Iudex Curiae Regiae) is kinevezte a király. Mivel jobb keze írásra nem volt alkalmas, az 1715. évi 29. törvénycikk értelmében keze írásának másolatát fémlapocskára vésették, és ezzel lettek hitelesítve az országbírói teendőiről szóló hivatalos papírok.

Koháry István soha nem nősült meg, utódai nem maradtak, ezért öccse, Koháry Farkas gyermekeit vette maga mellé, és azokat okította, nevelgette. Kortársai feljegyezték róla, hogy nem ágyban, hanem tábori viszonyok szerint élt békében is, például medvebőrön aludt, katonakosztot fogyasztott. Csupán két „luxust” engedett meg magának, a pipázást és a kávézást. Rokonai királyhűségének jutalmaként több birtokot örökölt Heves vármegyében.

Gyöngyös, Pata, Tarján egy részét a Forgách-családtól szerezte meg az édesapja 1647-ben elzalogosítás útján. Hortot, Apcot, Visznekét, Adácsot és Hasznost pedig a Balassa-örökség jogán birtokolta. Az 1693-as adóösszeírás szerint a birtokai után szerzett jövedelme 912 aranyforint volt, amivel a 7. leggazdagabb földesúrnak számított a megyében.

Gyöngyös mezőváros lakossága főleg szőlőtermesztéssel és az ehhez szervesen kapcsolódó borkészítéssel foglalkozott, sőt, az a legvalószínűbb, hogy az egész család más megyei birtokain a borellátást is e mátraaljai bortermelő hely biztosította Patával és Tarjánnal együtt. A város adója az 1690-es években 82 magyar forint volt. Emellett gyöngyösi jobbágysai Koháry Istvánnak, mint földesúrnak minden évben egy 8 talléros szőnyeggel és 3 akó borral is kedveskedtek. Koháry István igazi paternalista felfogású földesúrként bánt jobbágyaival, szinte gondjukat viselte nekik, atyaként gondoskodott róluk, és semmilyen módon nem sanyargatta őket. A gyöngyösi Koháry-jobbágyok ezért hűségesek voltak földesurukhoz, és szerették őt, amit azzal is kimutattak, hogy tevékeny szerepet játszottak a fogságban levő főúrról szóló hírek továbbításában, illetve a neki címzett levelek eljuttatásában. Aktív mæcenasként pártolta a kultúra és a tudományok felvirágzását a megyében, buzgó keresztényként a betegségek–járványok–szegénység enyhítésére szociális alapítványokat tett nagyobb összegekben. 1725-ben a gyöngyösi jezsuita alapítású Jézus Kínszenvedése Társulat (Congregatio Agoniæ Christi) templomának részére 100 rajnai forintot ajánlott fel. Ezen kívül inséges helyzetű, de tehetséges gyermekek számára is nyújtott bizonyos összegeket, a gyöngyösi jezsuitáknál helyezett letétbe számukra 750 rajnai aranyforintot. De nem feledkezett meg a menházak alapításáról sem, 1731-es végrendeletében 500 rajnai aranyforintot adományozott a gyöngyösi menház szegényeinek ellátására, sőt, saját lakóházát is felajánlotta nekik. Bőséges vagyonát nem szórakozta el öncélúan, hanem hasznos, üdvös dolgok gyarapítására szentelte.

Gyöngyösön egy bizonyos időszakban a gimnáziumot Koháry Istvánról nevezték el, amely voltaképpen az egyik háztelkére épült. A főúr tiszteletére egy utcát is elneveztek, sőt, a közelmúltban egy rövid ideig egy városi sportcsarnok is viselte a nevét.

Koháry István 1731. március 29-én távozott el az élők sorából. Egész felnőttkorában hasznosat és értékeset cselekedett, **Bajza József** szavaival, **„egyfajta csendes, zajtalan nagyság”** felállítója volt, mely szinte példaértékű magatartást nyújtott az utókor, a mi számunkra. Cselekedeteiben bizonyos összhang, benső csend, nyugalom és szerénység nyilvánult meg. **Mocsáry Antal „nagy embernek”** nevezi, mert szerencsében soha el nem bízta magát, nem vált gögössé, szerencsétlenségében pedig szenvedéseit a legnagyobb tűréssel viselte, és kétségbe soha nem esett. **Illésy János** így fogalmazza meg legfőbb erényeit: *„Erős akarat, tükörtisztaságú, törhetetlen jellem, lángoló hazaszeretet, kitartó, de feltűnést nem hajhászó, hanem jutalmát saját lelkiismerete nyugalmában kereső munkásság, a tudomány és a művészet múzsáival való barátság és mély vallásosság jellemzik.”* Forgács Ferenc szerint *„a vallásosság, jámborság és a jellemzilárdság”* példaképe volt.

dr. Komjáti Zoltán Igor, Ph.D.

TERMÉSZET

A harkály

Budapest egyik fő útvonala, amit most Hűvösvölgyi útnak neveznek Buda egyik csomópontját, a Széll Kálmán teret köti össze a várost övező erdőszélességgel és Pesthidegkúttal. Ezt a feladatot a Szilágyi Erzsébet fasor folytatásaként látja el. A János-kórháztól kezdődően az útvonalat fasor övezi. A mára elöregedett és a sok kedvezőtlen hatás miatt megkopott vadgesztenye allé fái hajdanán kupolaszerűen hajlottak az úttest fölé. A közműárkok kiásásával elvágott gyökerek, az egyre növekvő autóforgalom, de leginkább az úttest sózása miatt sok fa megbetegedett, elpusztult. A fasor fenntartása érdekében a fővárosi kertészek

más fajokkal, főleg kőrissel próbálják betömni a foghíjakat. Azért néhány egyed még vitézül tartja magát, sőt, fiatal és ellenálló példányok is állják a sarat a járművihar fergetegében. Ebben a történetben, ami csupán egy szösszenet a fák sorsát tekintve, a városi természetrajz találkozik a hatósági hozzáállással. Nem nagy ügy, de érdemes lejegyezni, mivel különleges esetről van szó. A főszereplők: egy út menti vadgesztenyefa, a benne elszaporodott rovarlárva, egy harkály, valamint egy rendőrségi és egy tűzoltósági ügyeletes. Az eset a múlt század '80-as éveiben játszódik.
(Rostás Gabi: **Harkály** c. akvarellje)

Egy szép napon, amikor még nem ért össze a kocsisor a Hűvösvölgy és a város között, és amikor az utca zaj időnként elhalkult, harkálykopogásra figyeltünk fel. Ez nem volt szokatlan a környékünkön, mivel a közeli Hárs-hegy erdejéből sokszor látogattak ide harkályok megkopogtatni a régi kertek elöregedett fáit. Időnként kíváncsiságból kerestük a hang eredetének helyét, és most is ezt tettük. A kopogtatás az út másik oldalán álló öreg vadgesztenyefa felől jött. Mindennapi eset. A munkából hazatérő feleségem elmesélte, hogy harkályunk működési területe alatt már szokatlanul nagyméretű fagorgács kupac keletkezett. No, ez érdekes! Kimentem megnézni és látom, hogy egy nagy fekete harkály (a Hárs-hegyen ma is előfordul) dolgozik veszettül a gesztenyefának egy olyan ágán, ami belóg az úttest fölé. A buszmegálló utazó közönsége ámulva nézte ezt a serénykedést, a repülő forgácsot, a vadul kopácsoló madarat. Piros kalapos feje bőszen verte az öreg fa ágát. Amikor leszállt az este, a madár hazarepült az erdőbe.

Reggel megint a kopácsolásra ébredtünk. Mivel madarunk már második napja dolgozott ugyanazon a faágon, az érdeklődést aggodalom kezdte felváltani. Ugyanis a forgácskupac jelentősen tovább nőtt, és a vaskos ág átmérője ezzel együtt nagymértékben csökkent. No, ennek a fele sem tréfa! Ha az ág leszakad egy éppen arra haladó kocsira, abból baj lehet. Mit kell egy állampolgárnak ilyenkor tenni? Felhívni a hatóságot és figyelmeztetni a veszélyre. Én is ezt tettem. Abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy rendelkezünk telefonnal (akkoriban ez nagy dolog volt), tehát otthonról tudtam hívni az illetékeseket. Mint kiderült a határozott bejelentésnek indult akcióm szerény próbálkozásom silányult.

A harkály eközben eszeveszett módon dolgozott, a forgácskupac nőtt.

Első kísérlet a Rendőrség. A telefon másik végén: „itt Kovács XXIII. tizedes, miben segíthetek?” Bemutakoztam, majd folytattam: „amit mondok valószínűleg hihetetlennek hangzik, kérem, vegye komolyan.

A házunkkal szemben álló fa egyik igen nagy ágát egy harkály már a második nap bontja, féltő, hogy emiatt az ág az alatta levő forgalmas útra szakad ... stb.” Nem hitte el, és látszólag (illetve hallhatólag) örültnek gondolt.

Egy rutinos fordulattal elhárította a felelősségét, mondván, ez a tűzoltóság illetékességi köre, hívjam őket.

A harkály eközben eszeveszett módon dolgozott, a forgácskupac nőtt.

Második kísérlet, a Tűzoltóság. A telefon másik végén: „itt Kovács XXIII. tizedes, miben segíthetek?” Bemutakoztam, majd folytattam „amit mondok valószínűleg hihetetlennek hangzik, kérem, vegye komolyan. A házunkkal szemben álló fa egyik igen nagy ágát egy harkály már a második nap bontja, féltő, hogy emiatt az ág az alatta levő forgalmas útra szakad ... stb.” Nem hitte el, és látszólag (illetve hallhatólag) örültnek gondolt. Egy rutinos fordulattal elhárította a felelősségét, mondván, ez a Fővárosi Kertészeti Vállalat illetékességi köre, hívjam őket.

A harkály eközben eszeveszett módon dolgozott, a forgácskupac nőtt.

Harmadik kísérlet, a Fővárosi Kertészeti Vállalat. A csörgés épp kiment, amikor: ZZUTTTTTY, BBZZUMM!!! Az ablakhoz mentem megnézni, hogy mi történt? A látvány beigazolta aggodalmunkat. A faág leszakadt, beterítve az úttest felét, nem kis riadalmat okozva a közlekedők között. Szerencsére baj nem történt. A harkály pedig, mint aki jól végezte a dolgát, jóllakottan visszarepült az erdőbe. Nem hívtam fel egyik Kovács XXIII.-at sem, hogy intézkedjen. Úgyis megtudja a dolgot. Megtudta. Mondanom sem kell, hogy az utat a tűzoltóság szabadította meg a faágtól a rendőrség forgalomirányítása mellett. A két Kovács XXIII. tizedesnek is volt alkalma találkozni a leszakad ág mellett és elbeszélgetni arról, hogy mégis volt valami abban, amiért hívtam őket.

Nem lett volna egyszerűbb a harkályt elzavarni mindjárt az elején? Nem hiszem, mert biztos visszarepült volna csemegézni. De az sem lehetett volna könnyű feladat, mivel védett madárról van szó és zaklatásához, elkergetéséhez a természetvédelmi hatóság engedélyét be kellett volna szerezni. Írásban, 60 napos ügyintézési határidővel.

Gerely Ferenc
erdőmérnök

HÍRADÁS – EGERERDŐ Zrt.

A Hidas-patakon átívelő híd cseréje

2025.04.24.

Az országos kéktúra útvonala Mátraháza közelében keresztezi a Nagy-Hidas-patakot. A patak felett átívelő, hét méter fesztávolságú fahíd balesetveszélyessé vált, ugyanis járófelülete és tartószerkezete elkorhadt. Az EGERERDŐ Zrt. Mátrafüredi Erdészetének kollégái elbontották a régi hidat és elkezdték az új beépítését. A berendezés egyik hídfőjén a meredek terep, míg a másik oldalon egy hatalmas, korhadt tövű bükkfa nehezítette a munkálatokat.

A veszélyes fa eltávolítása és a szükséges építési anyag beszerzése és legyártása után megkezdődött a csere. A kollégák a munkanap végére megépítették a híd járófelületét, így a kirándulók problémamentesen át tudnak kelni a hídon. A munka tovább folytatódik a korlátok kialakításával. Az építés befejezése után pedig favédő lazúrral kezeljük a fafelületet, hogy a híd legalább húsz évig segítsen a túrázóknak a terepakadály leküzdésében.

Az **EGERERDŐ Zrt. Szilvásváradi Erdészete** szakmai napot tartott a **WWF Magyarország** és a **HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont** bevonásával az erdészeti társaság kollégáinak, mely szakmai előadásokból és terepi munkából állt.

2025.04.14.

Az előadások fő témája:

- klímaváltozás erdőkre és más élőhelyekre gyakorolt hatása,
- az erdők klímamegőrzésben játszott szerepe,
- az éghajlat mérhető változásainak alakulása és trendje, különösen a csapadékeloszlásban bekövetkezett szélsőségekre,
- eurázsiai hód életmódjának és vízvisszatartásban játszott szerepének bemutatása.

Sajnos, a szélsőségek néha lakott területekre is veszélyt jelentenek, villámárvizek formájában. Ezen jelenségek ellen hatásosak lehetnek az előadásokban ismertetett vízmegőrző intézkedések, pl.: a települések környezetében hódgátanalógok építése a

kisvízfolyásokon. Ezeknek köszönhetően a kritikus időszakokban a lefolyás lassítható és az árvízcsúcsok csökkenthetők. Emellett átlagos intenzitású csapadék érkezésekor a területen hosszabb-rövidebb ideig víz tartható vissza, a vízutánpótlás és párologtatás céljából.

A természetben ilyen szerepe van az eurázsiai hódoknak, amely környezete átalakításával hasonló tevékenységet végez. Az előadásokban a hódok szerepét, életét, tevékenységét is bemutatták, akik az építéshez használt anyagokat a környezetből szerzik be. Bár, ez a gazdálkodó részére problémát jelenthet, a vízvisszatartásban játszott szerepük azonban vitathatatlan.

Az előadásokat követően az erdészek két völgyben kezdték meg az előadásokban hallottakat „készpénzre váltani”. Kézi erőt és helyi anyagokat alkalmazva mintegy 20 gátat létesítettek az erdész szakemberek annak érdekében, hogy a lefolyás lassításával a legtöbb vizet tudják a talajba és a tájba juttatni.

A szakmai nap fő célja, hogy az erdészek mindennapi gyakorlatává váljon a vízmegőrzési tevékenység, mint a klímavédelem aktív formája.

Az odúlakú madarak védelmére újabb intézkedéseket tett az EGERERDŐ Zrt.
2025.04.14.

Erdővédelmi kutatások szoros összefüggést találtak az odúlakó madarak egyedszáma és a tölgy magtermés mennyisége és minősége között. A madarak egyedszámát pedig alapvetően a költőhelyek száma határozza meg. Az elődeinktől örökölt erdők egy részében azonban nincsen idős, vastag, természetes odú képződésre alkalmas faegyed. Ezekben az erdőkben odútelepek létesítésével és folyamatos karbantartásával tudjuk gazdagítani a madár faunát.

Sajnos, érdeinket számos kedvezőtlen környezeti hatás terheli, például a klímaváltozás, ami olyan globális jelenség, amely minden élő szervezetre hatással van. A káros folyamatok ellen a leghatékonyabb megoldás a proaktív erdővédelem, ami előrelátó és javulást előidéző cselekvést jelent.

Az odúlakó énekesmadarak az erdei életközösség meghatározó tagjai, a lombfogyasztó hernyók és egyéb ízeltlábúak elfogyasztásával jelentősen tudják a fák egészségi állapotát javítani. Ezt a folyamatot erősítve az EGERERDŐ Zrt. az elmúlt évtizedekben számos odútelepet hozott létre, melyet azóta is fenntart.

Idén tavasszal a **Mátrafüredi Erdészetnél** alakított ki új odútelepet. Az erdészeti területén létrejött ötödik odútelep Gyöngyöstarján-Sósirét mellett egy cseres tölgyesben lett kialakítva. Köszönjük az előkészületekben a K&V Logisztika közreműködését.

Új odúk kihelyezése mellett a meglévő telepek karbantartása, folyamatos takarítása is nagyon fontos.

Az **Egri Erdészetnél** ez a munka folyamatban van, a Bélkő, a Cseres-bérc és a Bátor, Tarnalelesz községhatárban lévő erdőtömbökben. Nagy örömünkre az eddig kitakarított odúk mindegyikében volt fészekanyag, amiből arra lehet következtetni, hogy a madarak használták az odút, fészkeltek benne. A madarakon kívül más állatok is megtalálják a faodúkat, pl.: lódarazsak és pelék.

Madarak közül a területünkön széncinege, kék cinege, örvös légykapó és csuszka fészkel a mesterséges odúban, melyek jelenléte az erdő immunrendszerére pozitív hatást gyakorol.

Elkezdődött a Tavaszi nagytakarítás

2025.03.26.

Március 25-én megkezdődött a Tavaszi nagytakarítás az EGERERDŐ Zrt.-nél. Az erdőgazdaság összesen öt helyszínen tisztította meg az erdőt, amihez a civilek is csatlakozhattak. Az első akciók március 25-én zajlottak a Bátornyerenyei Erdészetnél és az Egri Erdészetnél.

A **Bátonyterenyi Erdészet** akciónapjához sok tetterre kész, természetbarát csatlakozott. Az erdészet kollégái nagy segítséget kaptak a bátonyterenyi **Fáy András Középiskola** 10. és 11. osztályos rendészeti tanulóitól és a hulladékgazdálkodási hatóság munkatársaitól!

A népes csapat munkájának köszönhetően megtisztult az erdő Bátonyterenyétől Fenyvespusztáig

és onnan a Csevice-völgyön át Tarig.

Az **Egri Erdészet** szemégyűjtő akcióját is többen segítették a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályról és az Egerbaktai Önkormányzattól.

Jó hír, hogy a tavaszi nagytakarítás első napján több mint 10 m³ szeméttől mentesült az EGERERDŐ Zrt. kezelésében lévő erdő.

A további akciókhoz is vártuk természetbarát civilek, iskolás csoportok jelentkezését.

A Tavaszi nagytakarítás következő eseménye április elsején **Mátrafüred** volt. Mátrafüred és Sástó közötti út kitérői és a Nagylapát-tető.

(Kapcsolattartó **Dudás Béla** volt).

Felsőtárkány - április 4.

Felsőtárkány, Bükkzsérc, Cserépfalu, Bogács állami erdei.

(Kapcsolattartó **Gyenes István** volt).

Parádsasvár - április 8.

A település környéke tisztult meg.

(Kapcsolattartó **Koren Bence** volt).

A Tavaszi Nagytakarítás az Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztése Központ támogatásával valósult meg.

Erdők mélyén, idők mélyén c. kiállítás nyílt a Zilahy Aladár Erdészeti Múzeumban
2025.03.24.

A szilvásvárad **Zilahy Aladár Erdészeti Múzeumban** a múlt, a jelen és a jövő összekapcsolódik.

A múzeum ódon épülete őrzi a múlt egy-egy foszlányát, megsárgult írásos emlékek, régen használt tárgyak, műszerek és mives bútorok formájában. A kiállítás mégis a jelenben él, hiszen a mai igényeknek megfelelő köntösben mutatja be a feltárt értékeket, és mindezekhez kapcsolódik a jövő, hiszen a múzeumi foglalkozások, az erdei iskolás programok, az épület tövében álló táborhely sok száz, ezer gyermek szívéhez viszi közelebb az erdőt.

Ez a hármaskör funkció tovább erősödött Szilvásváradon, hiszen az egri **Dobó István Vármúzeum** régészeti kiállítása és a felújított, újra rendezett **Király Lajos emlékszoba** által újabb interaktív kiállításokkal gazdagodott a múzeum.

Dr. Ringert Csaba, a Dobó István Vármúzeum igazgatója a jó együttműködést hangsúlyozta, mely az **EGERERDŐ Zrt.** a Király

család, a vármúzeum kollégái és a kiállítás kivitelezői között jött létre. Majd kiemelte **Farkas Csilla** és **Bálint Csaba** kurátorok munkáját, kiknek tervei nélkül nem valósulhatott volna meg az ismeretterjesztő régészeti kiállítás.

Az átadón megtudtuk, hogy **Dobre-Kecsmár Csaba**, az **EGERERDŐ Zrt.** vezérigazgatója abban a szerencsés helyzetben volt, hogy az eredeti Király Lajos emlékszoba avatásán, 2014-ben is jelen volt, most pedig a megújított emlékszoba átadóján is a cég első embereként képviselheti az erdőgazdaságot, és találkozhat a tiszteletre méltó Király család tagjaival.

Bízom benne, hogy a kiállítás növeli a

Szalajka-völgy erdőpedagógiai és múzeumpedagógia kínálatát.

Majd **Farkas Csilla**, a kiállítás egyik kurátora a 2016-ban zajlott szilvásváradon az ásatás munkáit tárta fel a vendégeknek, melyet a nyitott lovas stadion építése előtt végeztek. Az ásatás során számos lelet került napvilágra, mely a több ezer éve itt élők életébe adott bepillantást. Azonban a régészeti kiállítás ennél tágabb látószögben válogat a **Nyugat-Bükk** több ezer éves régészeti leletei közül, az őskortól a római kvád korig.

Ezek után **Schmotzer András** nyugalmazott vezérigazgató és a múzeum egykori vezetője Király Lajos erdőgondnok szakmai munkásságát méltatta, aki népes családjával a múzeum épületének utolsó lakója volt.

A megnyitó után az új múzeumi tereket tekinthették meg a látogatók **Farkas Csilla**, **Bálint Csaba** kurátorok és **Schmotzer András** egyedi tárlatvezetésével.

A kiállítás a Petőfi Kulturális Program keretében a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatásával a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Magyar Nemzeti Múzeum és a Nemzeti Művelődési Intézet együttműködésével jött létre.

A Mátravasút és a Mátrafüredi Erdészeti Erdei Iskola közös erdei iskolás tereket hozott létre

2025.03.21.

Az EGERERDŐ Zrt. újabb fejlesztésének köszönhetően tovább erősödött a Mátravasút és a Mátrafüredi Erdészeti Erdei Iskola együttműködése, új erdei iskolás terek létrehozásával, melyek átadóját 03.21-én, az Erdők Világnapján tartotta az erdőgazdaság.

A tanuláshoz, tudáshoz mindenkinek joga van! A gyerekek a tanulás világának kapujában állnak és a tanítókon és gyerekeken múlik, hogy milyen „mag csírázik ki bennük”. Az erdőpedagógusok a természet szeretetének magját vetik el fejükben, hogy a gyermekek is erdőjáró, a természet folyamatait értő, erdőt tisztelő-szerető felnőttekké válhassanak.

A Mátravasút és a Mátrafüredi Erdészeti Erdei Iskola közös projektje azt a célt szolgálja, hogy változatos helyszínen meg tudják mutatni az erdő kincseit a tanulóknak.

Az EGERERDŐ Zrt.-hez tartozó, de egymástól eltérő

tevékenységű üzemegységek között ma szorosabbra fonódott a kapcsolat azzal, hogy a **Mátravasút indító épületben erdei iskolás foglalkoztató tér létesült**, ahol 20-25 fős csoportok foglalkoztatására van lehetőség. A Máttra bemutatása, az erdő élővilága, a főbb fajok és kreatív sarok mellett, számtalan játékos feladat várja itt az iskolás diákokat.

A négy fal közül kilépve **az egyik zárt kocsis gördülő erdei iskolás tanteremmé alakult**, amiben zakatolás közben az erdőpedagógus játékos feladatokkal ráhangolja a gyerekeket az erdőre és a kiválasztott erdei iskolás programra.

Az ünnepi átadón Dobre-Kecsmár Csaba vezérigazgató úr hangsúlyozta: **„A cég környezeti nevelési programja a kisvasutas-erdei iskolás fejlesztéssel tovább színesedett.”** Bízunk benne, hogy a virtuális világból kiszabadulva, itt igazán értékes „zöld órákat” tudnak majd eltölteni a gyerekek az erdőpedagógus szakemberekkel.

A Mátrafüredi Erdészeti Iskola történetét, fejlődését és a jelen kor

feladatait **Dudás Béla**, a Mátrafüredi Erdészeti erdőtervezője, egyben az erdei iskola vezetője mutatta be.

Kiemelte az iskola jelentős szerepvállalását az országos környezeti nevelési programokban (Iskolában az erdő, Erdei Iránytű, Aktív Osztálykirándulások programok).

Az átadót a gyöngyösi Arany János Általános Iskolába járó gyerekek verses, énekes műsora színesítette.

Bízunk benne, hogy az új komplex program a pedagógusok érdeklődését felkelti és hamarosan az erdei tantermekben köszönhetjük csoportjaikat. **Nekünk minden nap ünnepnap, amit a jövő generációjával tölthetünk, ahol mesélhetünk arról a csodás, sokszínű világról, amit erdőnek nevezünk.**

Több kilométer hosszan módosultak turistautak Felsőtárkány mellett

2025. 03.21.

Idén február hónap elején az EGERERDŐ Zrt. turistaút nyomvonal módosítást kérelmezett a **Magyar Természetjáró Szövetségnél (MTSZ), Felsőtárkányban.** A módosítást a vasúti pálya biztonságos üzemeltetése és a biztonságos erdőjárás indokolta.

Fő cél a **Varró-ház** és a **Stimecz-ház** között a vasúti pályán haladó kék sáv (K) és piros kereszt (P+) jelzésű turistautak vasúti pályáról való elvezetése, illetve azok áthelyezése a közelben futó erdészeti megközelítő utakra.

Az MTSZ munkatársai, valamint az EGERERDŐ Zrt. képviselői közösen egyeztettek a lehetséges új nyomvonalakról, ezek alapján a következő módosítások léptek érvénybe március 19-től: a kék sáv (K) jelzés Felsőtárkány irányából a Varró-háznál elfordul a parkolón keresztül a Vadaspark fa hídján át, és csatlakozik az erdészeti útra, majd a Stimecz-házig azon halad, a piros kereszt (P+) jelzés pedig a Varró-háztól még 150 méterrel északabbra csatlakozik a vasúti pályától nyugatra futó másik erdészeti úthoz, és azon haladva miután keresztezte a vasutat, fonódik majd a kék sáv jelzéssel egy rövid szakaszon.

A kisvasút üzemkezdése előtt elindított folyamat első lépéseként az MTSZ kérelmezte a módosításhoz szükséges engedélyeket (Heves Vármegyei Kormányhivataltól, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságától). Az engedélyek kiadása után az MTSZ turistaút területi felelős munkatársai március 19-én kifestették a turistautak új nyomvonalait, a régi turistaút jelzéseit pedig megszüntették.

A Varró-háznál, a Vadaspark kerítésére figyelmeztető táblák is kihelyezésre kerültek, amelyek tájékoztatást adnak turistautak változásáról és egyben megtiltják a gyalogos forgalmat a vasúti pályán.

Az EGERERDŐ Zrt. és a Magyar Természetjáró Szövetség kéri a környéken túrázó természetjárók szíves megértését, és az újonnan kijelölt turistautak használatát.

Varró Albert mozdonyvezető miniszteri elismerésben részesült

2025.03.17.

Az 1848/49-es Forradalom és Szabadságharc Évfordulója, március 15-e alkalmából **Dr. Nagy István** agrárminiszter **Varró Albertet**, az EGERERDŐ Zrt. vasútüzemének dolgozóját miniszteri elismerésben részesítette az elhivatott kisvasúti munkájáért, melyet több évtizeden keresztül alázatosan végzett és végez a mai napig a **Szilvásvárad** **Állami Erdei Vasút** mozdonyvezetőjeként.

Az elmúlt 39 évben elkötelezett munkavállalóként vett részt a **Szilvásvárad Vasútüzem** mindennapjaiban. A legjobb tudása szerint segített a jármű- és a pálya karbantartásban, részt vett a vasúti közlekedésben. Kezdetekben jegykezelő és vonatvezetőként dolgozott. 1987-től a saját használatú vasúti keskeny nyomtávolságú dízelmozdonyvezető jogosítvánnyal rendelkezik. 2000-től a saját használatú vasúti gőzmozdonyvezető jogosítvány megszerzését követően a kisvasúti forgalom állandó résztvevője lett, melyet a mai napig végez.

Részese volt a kisvasúti fejlődésnek, modernizációnak, pl.: a szilvásvárad hibríd mozdony tesztelése, beüzemelése és vezetése is a nevéhez fűződik.

A Szilvásvárad Állami Erdei Vasút elkötelezett dolgozójaként szívesen adja át tudását, megszerzett tapasztalatát kollégáinak, a fiatal generáció tagjainak. Az EGERERDŐ Zrt. kisvasútján töltött szakmai pályafutásának elválaszthatatlan része a kisvasút iránti elhivatottsága és szeretete.

Szívből gratulálunk a kitüntetéshez!

Vigh Ilona
Közjéleti és Ökoturisztikai vezető

RÓLUNK

A „MI” Majálisunk...

... messze földön is ismert, ahogy ez a jászárokszállási házaspár meséli. Már nem először járnak nálunk, és a hölgy kéri, hogy csupa nagybetűvel írjam: itt **EMBEREK** élnek.

Mátrafüreden kulturált, kellemes társasági emberek élnek. Szívvelyes vendéglátásban volt mindig részünk, és úgy fogadtak, mintha itt élnénk közöttük. Az udvariasságuk dicséretes, ritka érték manapság.

Programok gyerekeknek...

...még kisebbeknek...

...erdészetiseknek...

...kutyusoknak...

...felnőtteknek...

A bensőséges beszélgetések nagyon jellemzőek a fürediekre, így a nagy ötletek május elsején születnek. A régi Füred örök téma, így vetődött fel ezeknek a történeteknek az összegyűjtése, könyvben való megjelenítése is.

Dr. Mecseky Márton, a **Bene Egylet** elnöke pályázati forrásból a **Film hétvégét** és az azzal összefüggő teendőket egyeztetette éppen, melyet a füredi **Szabadtéri színpadon** mutatnak be **június 27-28-án**. Ez az esemény mindig megmozgatja a környéket, alkalom a találkozásra, egy kellemes nyáreste eltöltésére. **Június 21-én** kerül sor a **Bene Kupa** kispályás focimeccsre, amit minden évben a Szt. Iván éjhez közelebbi hétvégén tartanak.

Faragó Tamás, a **Mátrafüredi Részönkormányzat (RÖK)** elnöke jó hírekkel szolgált a gyógyszertárral kapcsolatban.

Megtörtént a bejárás. Olyan geodéziai felmérés kellett, ahol az épület (régén szolgáltatóház) felosztását meg kell határozni és a rajz alapján tudják beadni az üzemeltetési kérelmet. A RÖK megtárgyalta, elfogadta és támogatja. Pár hónap átfutása van a nyitásnak. A TELEHÁZ az emeletre költözik, és ott szolgálja a turisták igényeit.

*Miután a kollégium épülete megüresedett ismét remény van arra, hogy legyen Mátrafürednek iskolája. Ez ügyben megkerestük a **Református Egyház** presbitóriumát, akik levélben jelezték, hogy készen állnak a tárgyalásokra, ami nagy öröm és egy kerekasztal megbeszélésen veszünk majd részt, amint Szókovács Péter, Gyöngyös város polgármestere jelzi, mikor lenne alkalmas az időpont a tárgyalásra. Le kell tisztázni a forrásoknak a nagyságát, ki, mivel tud hozzájárulni. Az épület bejárására is sort kell keríteni. Mátrafürednek esélye nyílt, hogy újból legyen iskolája. Igény van rá, az előzetes kutatások ezt mutatják. Jó lett volna, ha az önkormányzat végzi el ezt a feladatot, de a képviselő-testület leszavazta.*

*Ekkor úgy döntött a RÖK, hogy elvégzi ezt a felmérést, melynek gerincét, a kérdések összeállítását, kielemezését magamra vállaltam, és ebben segítségemre volt **dr. Szobóczy Zsófia**, a részönkormányzat tagja. A kutatás elérhető, nyilvánosságot kapott, a visszajelzések nagyon jók, a fürediek szeretnének iskolát, sőt, a környékbeliek is kitöltötték ezt a kérdőívet, érdeklődnek iránta. Nagyon úgy érzem, hogy ez sikerrel fog járni.*

Május 10-én társadalmi munkára invitáljuk a füredieket: folytatjuk Füred szépítését, padok festése, takarítás lesznek a főbb feladatok – tájékoztatott **Faragó Tamás**, a RÖK elnöke a május elsejei ünneplésen, miközben szólt a zene, a díjkiosztás, természetesen csak nyertesek voltak. Mindenkit megvendégeltek finom ebéddel, füredies kedvességgel és a foci pályán már látszottak az előkészületek a következő táncműsorra.

Fitt Kriszti Táncstúdió

Takács Krisztina álmolta meg a 30-40-50-es korosztálynak. Háromgyerekes anyukaként felmerült benne az igény, hogy megkeresse az önkifejezésnek egy olyan módját, amivel leginkább örömet tud szerezni magának, amivel teljesebbé teheti a maga számára az életét. Megszólította a tánc, azaz felkérte egy táncrea, és egymásra találtak.

Tíz éve már táncolt, amikor úgy érezte, hogy eljött az ideje egy saját táncstúdió megalapításának, ami tükrözi azt a szellemiséget, azt az elégedettséget, azt a Krisztinát, amivé a tánc formálta, és ezt a tudást tovább kell adnia. Márpedig adni csak az tud, aki jól érzi magát a bőrében. Táncosai között vannak teltebbek, vékonyabbak, különböző súlycsoportba tartozók, ami nem kis gondot okoz a mindennapokban, a „mit vegyek fel?” - dilemmája, hogy takarjon is mutasson is.

Krisztina olyan önbizalmat épít a kezdetekben félénk, esetleg gátlásos emberekbe, hogy a színpadon nem látni sem idős, sem fiatal, sem kövér vagy sovány táncost, csak egy harmonikus ösztáncot, amiben mindenkinek benne van az önfogadása, az igény a fejlődésre és már sugározzák azt, amit megtanultak a tánc személyiségformáló erejével.

A tánc a legősibb rítusok közé tartozik, hamar megérezte az emberiség, hogy általa magasabb

szférákba emelkedhet, ahol minden könnyeddé válik. Közösséget formál a tánc és egy nonverbális kommunikáció eszköze lehet az emberek között.

A színpadi létet tanulni kell, amiről Krisztina elmondta, hogy öt hónap alatt, a kezdőket is beleértve, olyan szintre tudja fejleszteni a csoportját, amelyen harmonikus ösztáncot láthatott a mátrafüredi és az ide látogató közönség. Gyöngyösön és Hatvanban is működik a tánciskola, igény van rá és egy jó közösség, ahol minden mozdulatnak összhangban kell lennie a táncossal és másokkal, így válik a hatás, a látvány teljességgé, egységgé.

(R. Gabi)

(Lapzárta után kaptuk az alábbi hírt, így csak a végére kerülhetett, de megérte).

Erdei meglepetés

Május másodikán különleges élményben lehetett részük a Pizskéstető környékén kirándulóknak. Egy nagyon elhivatott, lelkes kis csapat a maguk és mások szórakoztatására sámándobos előadást tartott.

Urbán Zoltán főszerző, a mátraszentimrei **Ásvány-ház** tulajdonosa kért meg rá, hogy készítsem el az alábbi videót, aki szerepel is a sámándobosok között. Délután fél négykor kezdődött a Pizskéstetőn átvezető, Galyatető-Mátraszentlászló közötti sárga jelzésű turistaút panoráma szakaszán.

Varró János
fotós

https://www.youtube.com/watch?v=ieEQcHHGe_M&t=78s

A Galyai Fórum Online Magazin valamennyi számát elolvashatják a www.matrafured-bene.hu weboldalon!

Következő lapzárta: 2025 nyara
Impresszum

Felelős kiadó és felelős szerkesztő: **Rostás Gabi** (3232. Mátrafüred, Parádi út 15.)
Elérhetőség: gabirostas@gmail.com; 0630/28-48-176
Nyilvántartásba vételi szám: CE/13022-3/2019

(Címlapon Szeleczy Zita)